

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 25 lutego 2026 r.
Znak sprawy: RRE.wir.058.2.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy: Interpelacji nr 15039 w sprawie działań resortu wobec drastycznych spadków cen
płodów rolnych oraz trzody chlewnej i ryzyka utraty płynności finansowej gospodarstw.**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15039 z dnia 4 lutego 2026 r., złożoną przez Panie Posłanki na Sejm RP: Iwonę Marię Kozłowską oraz Annę Wojciechowską, przekazuję poniższe informacje.

1. Czy MRiRW dysponuje aktualną diagnozą przyczyn spadków cen płodów rolnych oraz trzody chlewnej (w podziale na główne sektory i regiony) oraz jaki jest jej zasadniczy wniosek?

Na poziom cen produktów rolnych w Polsce znacząco wpływa sytuacja na rynkach światowych, co wynika z silnego powiązania krajowego rynku z globalnymi trendami handlowymi. Zmiany cen zbóż, świń, bydła, drobiu czy mleka na rynku światowym przekładają się bezpośrednio na ceny tych surowców w Polsce. Wahania kursów walut, polityka handlowa największych eksporterów i importerów, a także czynniki takie jak konflikty zbrojne, zmiany klimatyczne czy ograniczenia transportowe dodatkowo wpływają na stabilność cen. W rezultacie polscy producenci i konsumenci odczuwają skutki globalnych kryzysów, nadwyżek lub niedoborów surowców, co powoduje, że krajowy rynek jest w dużej mierze uzależniony od sytuacji międzynarodowej.

W przypadku zbóż, ceny ziarna w Polsce podążają za notowaniami w UE i na świecie, co wynika z globalnego charakteru tego rynku. Spadki cen są obecnie widoczne na całym świecie, co wynika m.in. z wysokiej podaży surowca z uwagi na rekordowe zbiory zbóż

w kraju, Europie i na świecie, a także niskiego popytu na ziarno z uwagi na zgromadzone już zapasy.

W przypadku trzody chlewnej diagnoza, przedstawiana w komunikatach branżowych opartych na danych rynkowych, wskazuje na nałożenie się kilku istotnych czynników pogarszających sytuację cenową. Spadki cen tuczniaka i świń rzeźnych wynikają przede wszystkim z nadpodaży – zarówno w kraju, jak i na rynku europejskim – co jest skutkiem rosnącej produkcji. Dodatkowo na rynek wieprzowiny w 2025 r. silnie wpłynęła pryszczycza wykryta w Niemczech, która spowodowała destabilizację handlu i spadek popytu na wieprzowinę w całej Europie.

Zasadniczy wniosek wynikający z prowadzonych analiz oraz oficjalnych danych rynkowych wskazuje, że aktualne obniżki cen nie wynikają z pojedynczego czynnika, lecz są efektem współwystępowania globalnych warunków popytowo-podażowych, nadpodaży surowca i zmian strukturalnych, które dotyczą całą Europę, a Polska – jako część jednolitego rynku – odczuwa je szczególnie wyraźnie. W przypadku zbóż kluczową rolę odgrywają globalne notowania i nadwyżki produkcyjne, natomiast w sektorze świń – zaburzenia epizootyczne, koszty produkcji oraz rosnąca importochłonność krajowego chowu.

2. Jaką strategię (krótkoterminową i średnioterminową) Ministerstwo planuje wdrożyć w celu poprawy sytuacji dochodowej rolników i stabilizacji rynku?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi realizuje działania zgodne z celami i kierunkami interwencji określonymi w „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030” (SZRWRiR 2030), przyjęta uchwałą nr 193 Rady Ministrów z dnia 17 października 2023 r.¹, która weszła w życie 11 listopada 2023 r. Strategia ta stanowi rozwinięcie średniookresowej polityki rozwoju kraju i jest dokumentem kompleksowo określającym kierunki działania państwa w zakresie wzmacniania bezpieczeństwa żywnościowego, podnoszenia opłacalności produkcji rolnej oraz wspierania stabilnego i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

SZRWRiR 2030 wyznacza ambitny cel główny, zakładający wielofunkcyjny rozwój gospodarczy wsi, który pozwoli na zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego państwa, zwiększenie wartości dodanej generowanej przez sektor rolny oraz trwały wzrost dochodów mieszkańców wsi. Jednocześnie strategia kładzie szczególny nacisk na minimalizowanie rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz dąży do poprawy jakości

¹ Uchwała nr 193 Rady Ministrów z dnia 17 października 2023 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji „Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030” (M.P. poz. 1214) <https://monitorpolski.gov.pl/MP/2023/1214>

środowiska naturalnego.

3. Czy planowane są instrumenty osłonowe dla gospodarstw zagrożonych utratą płynności (np. dopłaty, pomoc de minimis, wsparcie kryzysowe, rekompensaty, uruchomienie rezerwy kryzysowej, krajowe programy pomocowe)? Jeśli tak – w jakim terminie i na jakich warunkach?

Obecna sytuacja geopolityczna i gospodarcza stawia przed rolnictwem ogromne wyzwania. Ministerstwo podejmuje działania mające na celu poprawę warunków ekonomicznych gospodarstw rolnych, w tym rozmowy na forum krajowym i europejskim w celu zapewnienia stabilności rynku, wsparcia finansowego oraz ochrony interesów polskich rolników.

W celu stabilizacji dochodów rolników są realizowane takie działania jak m.in.:

- dopłaty bezpośrednie i płatności obszarowe,
- instrumenty finansowe (kredyty preferencyjne i pożyczki),
- dopłaty do paliwa rolniczego, materiału siewnego,
- wsparcie na inwestycje w gospodarstwach rolnych oraz do przetwórstwa rolno-spożywczego,
- działania ograniczające presję importową (m.in. utrzymywanie krajowego zakazu przywozu wybranych produktów rolno-spożywczych z Ukrainy),
- wsparcie z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, dzięki któremu rolnicy m.in. zwiększyli powierzchnie magazynowe zbóż, dzięki czemu nie muszą sprzedawać ziarna bezpośrednio po zbiorach, kiedy to najczęściej ceny są niższe.

Szczegółowe informacje o ww. działaniach są dostępne na stronach internetowych Ministerstwa oraz instytucji podległych i nadzorowanych, w szczególności Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

4. Czy rozważane są działania interwencyjne na rynku (np. zwiększenie skupu interwencyjnego /uruchomienie mechanizmów stabilizacyjnych, wsparcie przechowalnictwa, dopłaty do prywatnego przechowywania, instrumenty ograniczające presję cenową w łańcuchu dostaw)?

Rynki rolne funkcjonują w oparciu o zasady wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, obowiązujące na jednolitym rynku wewnętrznym Unii Europejskiej. Zakres mechanizmów interwencji rynkowej mającej na celu stabilizację sytuacji cenowej jest wprost określony w przepisach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W ramach interwencji, w zależności od sektora, dostępne są mechanizmy zakupów interwencyjnych lub dopłat do prywatnego przechowywania produktów. Decyzja

o wdrożeniu mechanizmu dopłat do przechowywania produktów podejmowana jest przez Komisję Europejską, a nie na poziomie państwa członkowskiego. W sytuacjach nadzwyczajnych, związanych np. z gwałtownym spadkiem cen, zaburzeniami w handlu czy innymi okolicznościami powodującymi gwałtowne zmiany w funkcjonowaniu danego rynku mogą zostać wdrożone w drodze aktów wykonawczych Komisji Europejskiej środki wyjątkowe.

MRiRW w związku z niekorzystnym rozwojem sytuacji na rynku wieprzowiny w 2025 r. dwukrotnie wnioskował o wdrożenie przez KE nadzwyczajnej pomocy, w ramach ww. środków wyjątkowych, w celu zrekompensowania poniesionych przez producentów trzody chlewnej strat. KE nie wyraziła jak dotąd zgody na uruchomienie unijnej pomocy na ten cel.

Ponadto MRiRW w grudniu 2025 r. skierował do Komisarza ds. Rolnictwa i Żywności wniosek o podniesienie cen interwencyjnych, wskazując, że przy braku aktualizacji cen interwencyjnych w praktyce nie funkcjonuje interwencja publiczna, która stanowi trzon siatki bezpieczeństwa chroniącej dochody rolników i stabilność rynków rolnych.

W odpowiedzi KE podkreśliła, że obecne ceny interwencyjne nie zostały obliczone na podstawie kosztów produkcji; ustalono je na poziomach niezwiązanych z fluktuacjami cen, tak aby zwiększyć konkurencyjność rolnictwa UE, przesunąć wsparcie w ramach wspólnej polityki rolnej na instrumenty ukierunkowane na dochody rolników, takie jak płatności bezpośrednie lub środki inwestycyjne.

Obecnie interwencja publiczna jest częścią tzw. siatki bezpieczeństwa (środków ochrony rynku), z której można korzystać wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach. Ceny interwencyjne nie mogą być ustalane na poziomie, który stworzyłby ryzyko atrakcyjnego rynku zbytu dla podmiotów gospodarczych. Takie podejście zakłóciłoby funkcjonowanie rynku i stworzyłoby sztuczny popyt, zachęcając do kontynuowania produkcji tam, gdzie konieczne jest dostosowanie do popytu rynkowego. W dłuższej perspektywie doprowadziłoby to do strukturalnej nadwyżki podaży.

5. Jakie działania MRiRW podejmuje w zakresie przeciwdziałania nieuczciwym praktykom rynkowym i nadmiernym marżom w łańcuchu „od pola do stołu” (współpraca z UOKiK, IJHARS, KOWR lub innymi instytucjami)?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi stałą współpracę z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w obszarze monitorowania oraz eliminowania nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych wobec producentów rolnych. Współpraca ta obejmuje m.in. wymianę informacji, konsultacje dotyczące projektowanych działań oraz

analizę sygnałów płynących z rynku. UOKiK jest organem właściwym do prowadzenia postępowań w sprawach naruszeń ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej, a działania MRiRW mają charakter wspierający i koordynacyjny.

Jednocześnie Ministerstwo współdziała z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa w zakresie kontroli zawieranych umów między podmiotami działającymi w łańcuchu dostaw produktów rolnych i spożywczych. KOWR, jako organ odpowiedzialny za nadzór nad obowiązkami wynikającymi z przepisów, prowadzi kontrole formalne i merytoryczne umów oraz podejmuje działania w przypadkach stwierdzenia naruszeń. Ministerstwo na bieżąco analizuje wyniki tych kontroli i wykorzystuje je w procesie kształtowania polityki rolnej.

MRiRW współpracuje również z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, która sprawuje nadzór nad prawidłowością obrotu towarami rolno-spożywczymi, w tym w zakresie jakości handlowej i oznakowania produktów. W ramach swoich kompetencji IJHARS przeciwdziała praktykom mogącym wprowadzać w błąd konsumentów i zakłócać uczciwą konkurencję.

6. Czy planowane jest rozszerzenie narzędzi finansowych, takich jak: preferencyjne kredyty obrotowe, gwarancje, dopłaty do oprocentowania, wydłużenia/karencje spłat już zaciągniętych zobowiązań, aby ograniczyć falę utraty płynności?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi aktualnie prowadzi prace legislacyjne w związku z planowanym utworzeniem nowego instrumentu finansowego (ze środków zwolnionych z gwarancji Funduszu Gwarancji Rolnych - PROW 2014-2020), mającego na celu wsparcie sektora rolnego w formie preferencyjnych kredytów obrotowych, poprzez oferowanie gwarancji oraz dopłat do odsetek. Termin wdrożenia nowego instrumentu jest uzależniony przede wszystkim od tempa zwalnianych środków z gwarancji Funduszu Gwarancji Rolnych, które to będą finansować ten instrument i od przyjęcia ww. zmian legislacyjnych, w szczególności nowelizacji ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

7. W odniesieniu do sektora trzody chlewnej: czy Ministerstwo planuje dedykowany pakiet działań (np. wsparcie produkcji, wzmocnienie krajowego przetwórstwa, ułatwienia kontraktacji, działania eksportowe, ograniczanie kosztów bioasekuracji, rozwiązania związane z ASF)?

Należy wskazać, że w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) rolnicy utrzymujący świnie mogą skorzystać ze wsparcia obejmującego w szczególności:

– **ekoschemat Dobrostan zwierząt** w ramach płatności bezpośrednich (I filar WPR) oraz – **interwencję Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie** (II filar WPR).

Ekoschemat Dobrostan zwierząt to interwencja, której celem jest zachęcenie rolników do utrzymywania zwierząt w podwyższonych (ponad obowiązujące standardy) warunkach dobrostanu. O płatności dobrostanowe mogą ubiegać się rolnicy utrzymujący w swoim gospodarstwie świnie, bydło, drób, kozy, owce oraz konie. Celem tego wsparcia jest zrekompensowanie rolnikom dodatkowych kosztów i utraconych dochodów w wyniku prowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt.

Ponadto, od kampanii 2026 r. w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt planuje się rozszerzenie możliwości ubiegania się o praktyki polegające na utrzymywaniu zwierząt zgodnie z wymogami systemów jakości (aktualnie systemy QAFP/QMP) również na inne systemy, które obejmują swoim zakresem element ograniczania wykorzystania antybiotyków - system PQS, system TAQ oraz rolnictwo ekologiczne.

Interwencja Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie.

Pomoc w ramach tej interwencji przyznawana jest rolnikom realizującym programy ochrony zasobów genetycznych, które są kierowane przez Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy. Wsparcie obejmuje zarówno lochy jak i knury ras: puławskiej, złotnickiej białej i złotnickiej pstrej.

W polskim porządku prawnym przewiduje się odszkodowania ze środków budżetu państwa w przypadkach określonych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt². Zgodnie z art. 49 ww. ustawy, za zwierzęta gospodarskie określonych gatunków, zabite lub poddane ubojowi z nakazu powiatowego lekarza weterynarii (PLW), w tym świnie zabite w związku z afrykańskim pomorem świń (ASF) posiadaczowi zwierząt przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia.

Dodatkowo, odszkodowanie ze środków budżetu państwa przysługuje również między innymi za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej (IW) przy zwalczaniu chorób

² ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2023 r. poz. 1075, z późn. zm.).

zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania, produkty pochodzenia zwierzęcego, pasze czy sprzęt, które nie mogą być poddane odkażaniu.

Natomiast zgodnie z art. 49 ust. 7 ww. ustawy, odszkodowanie za zabite zwierzęta nie przysługuje w przypadku, gdy posiadacz zwierząt nie zastosował się do obowiązków określonych w przepisach ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, jak również innych wymagań określonych w przepisach ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt lub wydanych na jej podstawie.

8. Czy Ministerstwo planuje szczególne rozwiązania dla młodych rolników, aby ograniczyć odpływ z sektora i zniechęcenie do kontynuowania produkcji rolnej (np. priorytet w instrumentach wsparcia, dedykowane preferencje finansowe, wsparcie inwestycyjne i obrotowe)?

Dostrzegając potrzeby młodych rolników oraz z uwagi na fakt, że rozwój działalności rolniczej prowadzonej przez osoby młode ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności unijnego sektora rolnego, już w 2015 roku, w ramach I filaru WPR, wprowadzona została płatność dla młodych rolników. Celem tej płatności jest ułatwienie młodym rolnikom rozpoczęcia tej działalności i dostosowanie strukturalne ich gospodarstw rolnych po rozpoczęciu działalności. Wsparcie ma postać rocznej, oddzielonej od produkcji, płatności do kwalifikującej się powierzchni. Przyznawane jest osobom rozpoczynającym działalność rolniczą w wieku do 40 lat, maksymalnie przez okres 5 lat. Jednocześnie należy podkreślić, że młodzi rolnicy mogą korzystać również z innych form wsparcia w ramach systemu płatności bezpośrednich, przede wszystkim z podstawowego wsparcia dochodów, płatności redystrybucyjnej, płatności związanych z produkcją oraz ekoschematów.

Młodzi rolnicy mogą obecnie korzystać z preferencyjnych warunków wsparcia zwrotnego oferowanego przez Fundusz Gwarancji Rolnych Plus (FGR Plus) ze środków Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 w ramach interwencji I 10.1.2. – Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe).

W ramach interwencji I 10.1.2. – Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe) mogą być realizowane takie operacje, które będą przyczyniały się do poprawy funkcjonowania gospodarstwa rolnego i jego zorientowania na rynek, w tym zakup ciągnika rolniczego, zakup maszyn, urządzeń, sprzętu, wyposażenia rolniczego, budowa, przebudowa, remont budynków wykorzystywanych do produkcji rolniczej, zakup nowoczesnych (w tym cyfrowych) technologii lub innowacyjnych rozwiązań

w rolnictwie, a także zakup gruntów w celu prowadzenia działalności rolniczej - w przypadku młodego rolnika do 100% wartości kwoty kredytu.

Młodzi rolnicy mogą się również ubiegać o kredyt z częściową spłatą kapitału na tworzenie lub powiększenie gospodarstw rolnych. Kwota kredytu nie może przekroczyć 90% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i wynosić więcej niż 5 mln zł.

9. W jakim terminie rolnicy i samorządy mogą oczekiwać przedstawienia publicznie harmonogramu działań MRiRW w tym zakresie (komunikat, plan, program lub pakiet rozwiązań)?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, że zarówno resort, jak i w szczególności Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa – prowadzą stałą i systematyczną komunikację w zakresie działań podejmowanych na rzecz wsparcia sektora rolnego. Informacje te są publikowane sukcesywnie, każdorazowo po zakończeniu prac nad poszczególnymi rozwiązaniami bądź po podjęciu decyzji o wdrożeniu nowych instrumentów pomocowych.

Aktualne komunikaty, informacje o przygotowywanych programach, a także harmonogramy dotyczące interwencji i naborów są udostępniane za pośrednictwem oficjalnych stron internetowych:

- Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo>
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: <https://www.gov.pl/web/arimr/agencja-restrukturyzacji-i-modernizacji-rolnictwa>
- Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa: <https://www.gov.pl/web/kowr>

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Małgorzata Gromadzka

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów